

Gérard Mertens

18 maart 1918

1947-1972

Voorzitter Limburgse Land- en
Tuinbouwbond

1952-1979

Lid Eerste Kamer der Staten Generaal

1954-1975

Voorzitter Katholieke Nederlandse
Boeren- en Tuindersbond

1957-1967

Voorzitter Raad van Toezicht Coöpera-
tieve Centrale Boerenleenbank

1967-1972

Voorzitter Raad van Beheer Coöpera-
tieve Centrale Boerenleenbank

1972 - 1983

De eerste voorzitter van de Raad van
Beheer Rabobank

Nog altijd staat er de Onze Lieve Vrouwe van Zeven Smarten kapel, ook wel het 'Hoaverkapelke'. Ooit was daar ook de Hoverhof, het ouderlijk huis van **Gérard Mertens**. Founding Father van wat nu de Rabobank is. Tegenwoordig woont hij een eindje verderop. Dichtbij wat hij noemt, "de route van het fluitekruid." 15 maart vierde hij zijn 100e verjaardag.

DOOR WILLEMEN VELDMAN-MARSMAN

HONDERDJARIGE GÉRARD MERTENS:

“Ik ben een contente mens”

Ik wil nog steeds weten wat er in de wereld te koop is

Op de rollator liggen een felgroene tablet en een mobiele telefoon. “Mijn vader is beter thuis op de moderne media dan ik,” zegt zoon Bert. “Zo kan ik alles opzoeken wat ik wil en ik kan met iedereen mailen en bellen”, vertelt Mertens. Het houdt zijn geest lenig en scherp. Nu hij een boek leest over de geschiedenis van de zijderoute bezoekt hij virtueel de plaatsen die hij niet kent.

De wereld van nu is niet de wereld waarin ik heb geleefd

“Al die bewegingen in dat gebied, de grote geo-politieke belangen, de volkeren die er leven, ik vind dat hoogst interessant.” Het tekent de manier waarop hij van jongs af aan in het leven staat.

Fruitteler

“Mijn ouders hadden een brede belangstelling”, aldus Mertens. Vader Leo neemt de jonge Gérard mee naar de Koopman van Venetië, opgevoerd in de Doolhof in Tegeleen. Moeder Drieka Hafmans leest romans van Alexandre Dumas, is dol op de boeken van Stijn Streuvels en de gedichten van Staring. Op de Hoverhof, het gemengde gezinsbedrijf waar Mertens opgroeit wordt hard gewerkt, gelachen, gebeden, gehuild en geleefd. Vader is een vooruitstrevende boer. Akkerbouwer, fruitteler, melkveehouder, bosbouwer en één van de eerste aspergetelers in Limburg. De jonge Mertens is voorbestemd om ook boer te worden. Hij

volgt de landbouwschool, “een beperkt instituut.” Dus schrijft hij zich in voor zo ongeveer alle andere cursussen die er in de wijde omtrek worden gegeven, waaronder Nederlands, Engels, economie, recht, maatschappijleer en zelfs astronomie, “puur uit belangstelling.” En hij leest alles wat los en vast zit over de ontwikkeling van de sociaal democratie en over de politiek, “omdat ik wilde weten wat er in de wereld te koop is.” Als vader overlijdt neemt Mertens de leiding van het bedrijf over. Het is 1938.

Wereldoorlog II woedt nog een paar maanden door als Blerick al is bevrijd. Mertens, dan nog geen 30, wordt gevraagd zich in te zetten voor de wederopbouw van het zwaar getroffen gebied en de heropricting van de in de oorlog verboden landbouworganisaties. “Ik was volop bezig in het fruit, had een prachtig bedrijf. In het begin dacht ik dat ik het er wel bij kon doen, maar toen ik lid werd

van het hoofdbestuur van de Limburgse Land en Tuinbouw Bond (LLTB) begon ik te twijfelen”. Twee jaar later is hij voorzitter van de LLTB. “Dat was het begin van het einde van mijn boer zijn.” Het begin ook van een indrukwekkende bestuurlijke loopbaan in de landbouw. Mertens beëindigt zijn fruitbedrijf. Broer Coen gaat door met de melkveehouderij. Mertens, zichtbaar trots: “Met Maas-Rijn-IJsselvee. Coen had een van de allerbeste stallen in Nederland, zowel wat de diergezondheid betreft als de productie.”

Ankerpunt

Mertens geniet van zijn bestuurlijke werk. “Ik was vol van de landbouworganisaties en ik wilde graag de dingen rijp maken voor de veranderingen die nodig waren.” Begin jaren '50 bezoekt hij een internationaal landbouwcongres in Stockholm. In alle opzichten een totaal ander leven dan hij gewend is in Hout-Blerick. “Naast het inhoudelijke programma zijn er feesten, uitjes en bals, een wereld die ik niet kende, en waar ik me ook niet in thuis voelde”, aldus Mertens. Tot zijn verbijstering liggen er naast het strandhotel waar hij logeert dames naakt te zonnen. Thuis – het leven in Hout-Blerick, eerst op de Hoverhof en later in het Hoverbos én het katholieke geloof – blijft zijn ankerpunt, het fundament onder zijn bestaan en onder de keuzes die hij maakt. Toch maakt ook Mertens zich, naar

mate hij hoger opklimt in bestuurlijke regionen en vaker de wereld rondreist, soms zorgen dat hij en zijn vrouw Els, “het belangrijkste dat mij is overkomen in mijn leven”, uit elkaar groeien. “Als ik weg was, verlangde ik naar Els en de kinderen. Els was een blijmoedig en betrokken mens.” In zijn boek ‘Achteraf bekeken’, schrijft hij dat hij zonder het geluk van een gezinsleven dit werk nooit had kunnen doen. “Ik heb genoeg voorbeelden gezien van mannen die heel succesvol waren, terwijl hun vrouw verpieterde. Els en ik waren ons er dan ook zeer bewust van dat we er aan moesten werken om dat te voorkomen. Ik heb haar altijd veel verteld over mijn werk, ze kende iedereen met wie ik werkte, ging vaak mee op reis.”

Bestuurlijk huzarenstuk

In 1972 fuseren Boerenleenbank en Raiffeisenbank. Bestuurlijk gezien een huzarenstuk, het belangrijkste moment uit zijn carrière. Waar in ‘Utrecht’ soberheid, zakelijkheid en een hang naar onafhankelijkheid de boventoon voert, heerst in ‘Eindhoven’ de Bourgondische cultuur van het zuiden en zijn de mensen aanzienlijk gezagsgetrouwer dan boven de rivieren. Dat het toch lukt het wantrouwen tussen ‘Utrecht’ en ‘Eindhoven’ weg te nemen en beide organisaties samen te voegen tot Rabobank, zegt veel over de manier waarop en het geduld waarmee Mertens dit

proces leidt. Met voelbaar plezier: “Ik ben niet bang voor meningsverschillen en andere mensen mogen gerust totaal anders denken over de dingen dan ik doe. Ik zie dat als evenwaardig aan wat ik denk. Dat hoeft de goede verhoudingen geenszins in de weg te staan.” En ook, “Ik vind het prachtig als iets ingewikkelds lukt.”

Over de recente veranderingen bij Rabobank, maakt hij zich zorgen. “Soms vraag ik me af of de bank haar coöperatieve signatuur kan vasthouden en of medewerkers nog begrijpen wat dat is.” Om er lachend aan toe te voegen: “Toen ik deze week op de site van de VG Rabobank een oude aflevering keek van Bank in Beeld, zag ik dat we precies dezelfde zorgen ook al hadden in 1983.”

Smartphone en tablet

Hoe het is om honderd jaar te zijn, vindt Mertens een onzinnige vraag. “Honderd voelt precies hetzelfde als negenennegentig.” Het leven gaat namelijk gewoon door. Ondanks de veranderingen die ‘zijn’ eeuw kenmerken. “Door techniek en wetenschap is de samenleving veranderd en is de wereld van nu niet meer de wereld waarin ik heb geleefd”, stelt hij vast. Desondanks bedient hij zich met opmerkelijk gemak van smartphone en tablet. Zijn verbinding met en venster op de wereld buitenshuis en een gemakkelijke vervanging van de dagboeken die hij al bijna een eeuw bijhoudt. “Ik ben een contente mens”, zegt hij, verwijzend naar het beeldje van Richard Bertels op het Eerselse dorpsplein. Hij verheugt zich op zondag. “Dan rijden Bert en ik in een golfkarretje de route van het fluitekruid.” ←